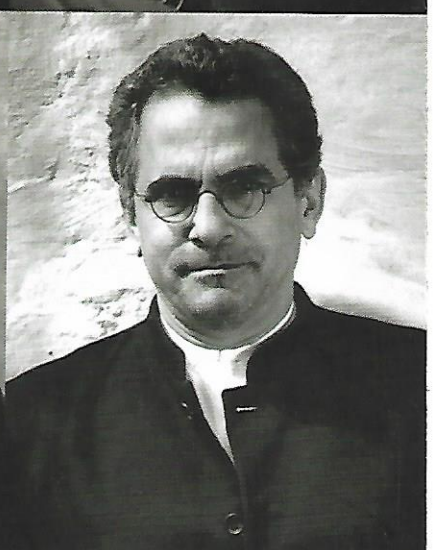
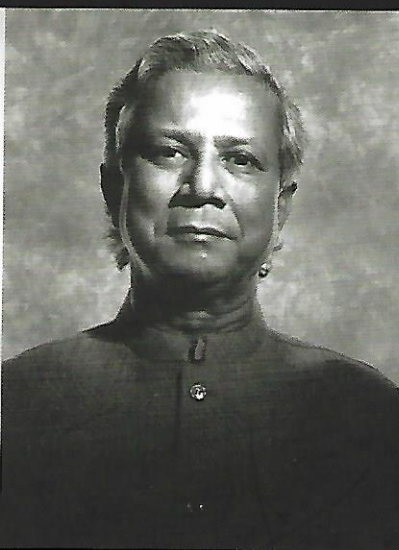
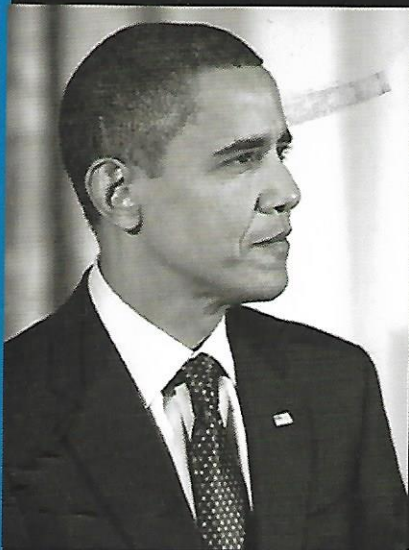
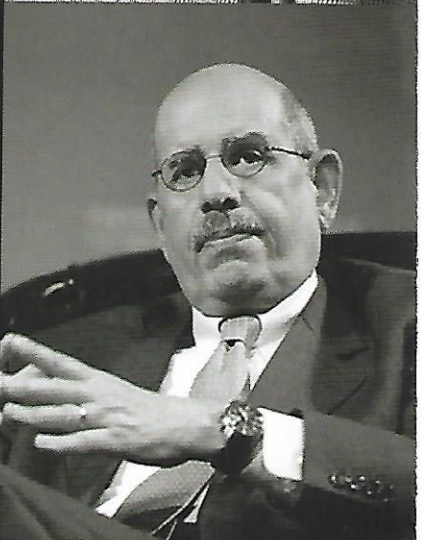

ΛΕΜΕ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ

Υπέρμαχοι των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
που αλλάζουν τον κόσμο μας

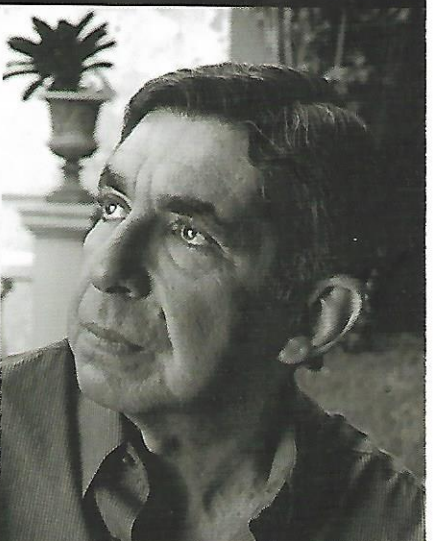
Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τα ανθρώπινα δικαιώματα

**ROBERT F.
KENNEDY
HUMAN
RIGHTS**
SPEAK TRUTH TO POWER

MV

ΙΔΡΥΜΑ ΜΑΡΙΑΝΝΑ Β. ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΗ
MARIANNA V. VARDINOYANNIS FOUNDATION

ΚΑΛΑΝΤΗΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«ΟΛΑ ΑΥΤΑ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΚΛΕΙΝΟΥΜΕ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΜΑΣ, ΟΛΑ ΑΥΤΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΠΟΦΕΥΓΟΥΜΕ, ΟΛΑ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΑΡΝΟΥΜΑΣΤΕ, ΚΑΚΟΛΟΓΟΥΜΕ Ή ΠΕΡΙΦΡΟΝΟΥΜΕ ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΝΑ ΜΑΣ ΝΙΚΗΣΟΥΝ. Ο,ΤΙ ΔΕΙΧΝΕΙ ΔΥΣΑΡΕΣΤΟ, ΕΠΩΔΥΝΟ, ΚΑΚΟ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΠΗΓΗ ΟΜΟΡΦΙΑΣ, ΧΑΡΑΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΗΣ, ΕΑΝ ΕΙΔΩΘΕΙ ΜΕ ΑΝΟΙΧΤΟ ΜΥΑΛΟ». **ΡΙΓΚΟΜΠΕΡΤΑ ΜΕΝΤΣΟΥ ΤΟΥΜ** «ΤΟ ΠΙΟ ΙΣΧΥΡΟ ΟΠΛΟ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΠΙΕΣΤΗ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΜΥΑΛΟ ΤΟΥ ΚΑΤΑΠΙΕΖΟΜΕΝΟΥ».

ΣΤΗΒ ΜΠΙΚΟ «Η ΕΙΡΗΝΗ, ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΠΟΛΕΜΟΥ, ΜΙΚΡΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΕΧΕΙ ΓΙΑ ΚΑΠΟΙΟΝ ΠΟΥ ΠΕΘΑΙΝΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΙΝΑ Ή ΤΟ ΚΡΥΟ. ΔΕΝ ΘΑ ΔΙΩΞΕΙ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ ΠΟΥ ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ ΕΝΑΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ. Η ΕΙΡΗΝΗ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΙΑΡΚΕΣΕΙ ΜΟΝΟ ΟΠΟΥ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΣΕΒΑΣΤΑ, ΟΠΟΥ ΟΙ ΛΑΟΙ ΕΧΟΥΝ ΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΟΠΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΕΘΝΗ ΕΙΝΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ». **ΔΑΛΛΙ ΛΑΜΑ** «ΕΑΝ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙΣ ΟΥΔΕΤΕΡΟΣ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΔΙΚΙΑΣ, ΕΧΕΙΣ ΔΙΑΛΕΞΕΙ ΤΗΝ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΠΙΕΣΤΗ. ΕΑΝ ΕΝΑΣ ΕΛΕΦΑΝΤΑΣ ΕΧΕΙ ΤΟ ΠΟΔΙ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΟΥΡΑ ΕΝΟΣ ΠΟΝΤΙΚΙΟΥ ΚΙ ΕΣΥ ΛΕΣ ΟΤΙ ΕΙΣΑΙ ΟΥΔΕΤΕΡΟΣ, ΤΟ ΠΟΝΤΙΚΙ ΔΕΝ ΘΑ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙ ΤΗΝ ΟΥΔΕΤΕΡΟΤΗΤΑ ΣΟΥ».

ΝΤΕΣΜΟΝΤ ΤΟΥΤΟΥ «ΛΕΩ ΜΕΣΑ ΜΟΥ "ΜΑ ΤΙ ΚΑΝΩ;" ΔΕΝ ΕΧΩ ΚΑΤΙ ΝΑ ΚΕΡΔΙΣΩ ΓΙΑ ΕΜΕΝΑ ΚΑΙ ΔΕΝ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΝΑ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΚΑΝΩ ΤΟ ΠΑΡΑΜΙΚΡΟ ΓΙΑ ΝΑ ΜΕΙΩΣΩ ΤΑ ΔΕΙΝΑ... ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΣΤΙΓΜΗ, ΕΑΝ ΓΥΡΙΣΩ ΤΗΝ ΠΛΑΤΗ ΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΧΩΡΗΣΩ, ΔΕΝ ΘΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΝΕΙΣ ΝΑ ΘΕΣΕΙ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ». **ΚΑ ΧΣΟ ΒΑ** «Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΛΑΘΕΤΑΙ ΑΠΟ ΑΜΕΤΡΗΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΘΑΡΡΟΥΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΗΣ. ΚΑΘΕ ΦΟΡΑ ΠΟΥ ΚΑΠΟΙΟΣ ΥΠΕΡΑΣΠΙΖΕΤΑΙ ΕΝΑ ΙΔΑΝΙΚΟ Ή ΕΝΕΡΓΕΙ ΓΙΑ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙ ΤΗ ΜΟΙΡΑ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ Ή ΞΕΣΠΑΘΩΝΕΙ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΔΙΚΙΑΣ, ΣΤΕΛΝΕΙ ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΚΥΜΑΤΑΚΙ ΕΛΠΙΔΑΣ ΚΑΙ, ΚΑΘΩΣ ΑΥΤΑ ΤΑ ΚΥΜΑΤΑΚΙΑ ΣΥΝΑΝΤΩΝΤΑΙ ΑΠΟ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΛΜΗΣ, ΦΤΙΑΧΝΟΥΝ ΕΝΑ ΡΕΥΜΑ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΓΚΡΕΜΙΣΕΙ ΤΑ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΕΡΑ ΤΕΙΧΗ ΚΑΤΑΠΙΕΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ». **ΡΟΜΠΕΡΤ Φ. ΚΕΝΝΕΝΤΥ**

ΛΕΜΕ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ

Το Πρόγραμμα «Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία» στην Ελλάδα
τελεί υπό την αιγίδα της Α.Ε. του Προέδρου της Δημοκρατίας
κυρίου Προκοπίου Παυλοπούλου

Copyright © 2011
Robert F. Kennedy Center for Justice and Human Rights. All rights reserved.

Essay copyright © 2011
Kerry Kennedy. All rights reserved.

Για το κεφάλαιο Malala Yousafzai:
© 2010 by Robert F. Kennedy Human Rights. All rights reserved.
Essay copyright © 2010 Kerry Kennedy. All rights reserved.

Φωτογραφίες των Eddie Adams, Architects of Peace και Olivia Harris/Corbis

© 2017 Copyright για την ελληνική έκδοση:
Robert F. Kennedy Human Rights - Ίδρυμα Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη

Έκδοση: Εκδόσεις Καλέντι
Μετάφραση: ELIT language Services, www.interpreters.gr
Επιμέλεια: Τίνα Πλυτιά
Σελιδοποίηση-Εξώφυλλο: Indigographics

Ίδρυμα Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη
Ηρώδου Αττικού 12Α, 15124 Μαρούσι, Αθήνα
Τηλ.: 210 80 94 419 • Fax: 210 80 94 484
e-mail: info@mvvfoundation.com
www.mvvfoundation.gr

Εκδόσεις Καλέντι
Λ. Βουλιαγμένης 76, 16777 Ελληνικό
Τηλ.: 210 96 38 790 • Fax: 210 96 38 791
e-mail: info@kalendis.gr
www.kalendis.gr

ISBN 978-960-594-029-4

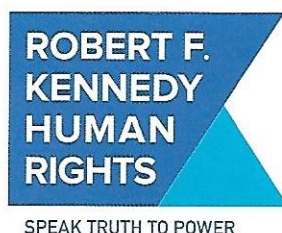
ΛΕΜΕ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ

Υπέρμαχοι των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που αλλάζουν τον κόσμο μας

Ένα εκπαιδευτικό εργαλείο για την αλλαγή
μέσα στις σχολικές αίθουσες και έξω από αυτές

Βασισμένο στο ομώνυμο βιβλίο της Kerry Kennedy

Με την έγκριση του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων
και την επιμέλεια του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΙΔΡΥΜΑ ΜΑΡΙΑΝΝΑ Β. ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΗ
MARIANNA V. VARDINOYANNIS FOUNDATION

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη Πρόλογος	8	Χρονολόγιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων	47
Kerry Kennedy Εισαγωγή	10	FREDERIK WILLEM DE KLERK Ισότητα και συμβιβασμός στη Νότιο Αφρική	54
John Heffernan Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα ΛΕΜΕ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ	12	SHIRIN EBADI Ανθρώπινα δικαιώματα για όλους	66
Σχετικά με αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα	14	MOHAMED ELBARADEI Έλεγχος των πυρηνικών όπλων	82
Τι είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα	19	JOSÉ RAMOS-HORTA Συμφιλίωση	98
Σύντομη ιστορία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων	21	OSCAR ARIAS SANCHEZ Αφοπλισμός	113
Συνοπτική εκδοχή της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα	28	BARACK OBAMA Ανθρώπινη πρόοδος	126
Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Απλουστευμένη εκδοχή	30	MUHAMMAD YUNUS Καταπολεμώντας τη φτώχεια	138
Ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο αναλυτικό πρόγραμμα και τις μεθοδολογίες	38	MALALA YOUSAFZAI Υψώνοντας τη φωνή για το δικαίωμα στην εκπαίδευση	156
Γίνε υπέρμαχος	45	ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΦΕΡΗΣ Γλώσσα και ανθρωπιά	170
		ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ	182
		ΓΛΩΣΣΑΡΙ ΟΡΩΝ	185

«ΟΛΟΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΧΟΥΝ
ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.
Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΡΕΧΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ
ΚΑΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΟΛΟΥΣ,
ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΣΤΑ ΠΡΩΤΑ ΧΡΟΝΙΑ.
Η ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ
ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΟΣΟΙ
ΤΗΝ ΕΠΙΘΥΜΟΥΝ ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΙΚΑΝΟΙ
ΝΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΟΥΝ.
Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΒΟΗΘΑΕΙ
ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ
Ο,ΤΙ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΜΠΟΡΟΥΝ.
ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΕΙ
ΝΑ ΣΕΒΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΝΑ ΚΑΤΑΝΟΟΥΝ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ
ΚΑΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΥΓΕΝΙΚΟΙ ΜΕ ΟΛΟΥΣ, ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ
ΑΠΟ ΤΟ ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ Ή ΑΠΟ ΠΟΥ ΚΑΤΑΓΟΝΤΑΙ.
Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΒΟΗΘΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ
ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ
ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ, ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΤΟΥ

ΑΡΘΡΟ 26, ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το Ίδρυμά μας, από την πρώτη ημέρα της ίδρυσής του το 1997, ασχολείται με την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εστιάζοντας το έργο του σε θέματα ειρήνης, παιδείας, πολιτισμού και κοινωνικής αλληλεγγύης. Επίκεντρο της δράσης μας είναι τα παιδιά, οι μελλοντικοί πολίτες του κόσμου. Εδώ και πολλά χρόνια στηρίζουμε την εκπαίδευση, ενισχύουμε σχολεία, συμμετέχουμε στον αγώνα κατά της βίας, του αναλφαριθμητισμού, του εκφοβισμού (bullying), της φτώχειας, των διακρίσεων, ενημερώνουμε την κοινή γνώμη για τα πιο σημαντικά ζητήματα που αφορούν την παιδική ηλικία και προσπαθούμε με ποικίλες πρωτοβουλίες να συμβάλουμε στη διαμόρφωση ενός Πολιτισμού Ειρήνης.

Στο πλαίσιο αυτό το Ίδρυμά μας με ιδιαίτερη τιμή και χαρά συνεργάζεται με το Κέντρο «Robert F. Kennedy Human Rights» και φέρνει στην Ελλάδα το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία». Ένα πρόγραμμα που ήδη εφαρμόζεται σε σχολεία των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής και πολλών ευρωπαϊκών χωρών όπως η Σουηδία, η Ιταλία και η Ισπανία και σε πολλά άλλα μέρη του κόσμου.

Σκοπός μας είναι να δώσουμε την ευκαιρία σε Έλληνες μαθητές να εμβαθύνουν σε θέματα σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, να διδαχθούν από τη σοφία ιστορικών προσώπων και υπερασπιστών της ελευθερίας, της ειρήνης και της δημοκρατίας, να εφαρμόσουν τα διδάγματα αυτά στην καθημερινότητά τους και να μάθουν τελικά ποιος είναι ο πραγματικός ήρωας στη ζωή, δηλαδή αυτός που υπερασπίζεται τους αδυνάτους και όχι αυτός που επιτίθεται. Η πρώτη επιδίωξή μας είναι να βοηθήσουμε τους Έλληνες εκπαιδευτικούς να προετοιμάσουν μια νέα γενιά υπεύθυνων, ευαίσθητων και δίκαιων πολιτών που θα σέβονται την αξία της ζωής και το δικαίωμα κάθε άντρα, κάθε γυναίκας και κάθε παιδιού σε μία ζωή αξιοπρέπειας, ανάπτυξης και ευημερίας. Μια νέα γενιά μέσα από την οποία θα αναδειχθούν και οι νέοι ηγέτες με δικαιότερη ματιά στα πράγματα.

Το βιβλίο που κρατάτε στα χέρια σας βασίζεται στο βιβλίο με τίτλο «Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία: Υπερασπιστές των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που Αλλάζουν τον Κόσμο μας» της διεθνούς ακτιβίστριας Kerry Kennedy, Προέδρου του «Robert F. Kennedy Human Rights» και κόρης του αείμνηστου Robert F. Kennedy. Η Kerry Kennedy, μητέρα τριών κοριτσιών, είναι απόφοιτος του Πανεπιστημίου Brown και της Νομικής Σχολής του Boston College και αποτελεί μια δυναμική και αποφασιστική αγωνίστρια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που έχει εργαστεί για αυτά σε περισσότερες από 60 χώρες και είναι πολυβραβευμένη συγγραφέας.

Η ύλη του βιβλίου αποτελείται από κεφάλαια του ειδικού εκπαιδευτικού υλικού που δημιουργήθηκε από το Κέντρο «Robert F. Kennedy Human Rights». Τα κεφάλαια

λαιο για την ελληνική έκδοση επελέγησαν από το «Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής» του Υπουργείου Παιδείας και μεταφράστηκαν στα ελληνικά από το Ίδρυμά μας. Με εισήγησή μας προστέθηκε στην ελληνική έκδοση κεφάλαιο ειδικά αφιερωμένο στον μεγάλο Έλληνα Νομπελίστα ποιητή, Γιώργο Σεφέρη.

Η συνεργασία μας με το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων είναι γόνιμη και δημιουργική και μας δίνει την ευκαιρία να προτείνουμε το πρόγραμμα αυτό σε σχολεία που θα ήθελαν να το αξιοποιήσουν προς όφελος των μαθητών τους καθώς βρίσκει εφαρμογή σε διάφορα μαθήματα.

Θα ήθελα να εκφράσω τις θερμότερες ευχαριστίες μου στην Α.Ε. τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, κύριο Προκόπιο Παυλόπουλο, που έθεσε υπό την αιγίδα του το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα "Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία" στην Ελλάδα, εκφράζοντας με τον τρόπο αυτό την βαθειά του ευαισθησία και την στήριξή του σε μια πρωτοβουλία που απευθύνεται στη νέα γενιά της πατρίδας μας και βασίζεται στα υψηλά πανανθρώπινα ιδεώδη που αποτελούν ραχοκοκαλιά του ελληνικού πολιτισμού. Η στήριξή του αυτή αποτελεί μεγάλη τιμή για εμάς, μας εμπνέει και δίνει στην προσπάθειά μας ακόμα μεγαλύτερη δύναμη.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά το Κέντρο «Robert F. Kennedy Human Rights», την Ιδρύτριά του κυρία Ethel Kennedy και την Πρόεδρό του κυρία Kerry Kennedy, για τη φιλία και τη μακρόχρονη συνεργασία που μας συνδέουν και την έμπνευση που το έργο τους προσφέρει για την επιδίωξη της πραγματοποίησης των κοινών μας οραμάτων για έναν καλύτερο κόσμο και ένα ελπιδοφόρο μέλλον.

Ευχαριστώ πολύ το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής για την πολύτιμη συμβολή τους και τη δημιουργική τους συνεργασία, όπως και τους εκπαιδευτικούς που θα αγκαλιάσουν αυτή την έκδοση και θα την εντάξουν στη διδασκαλία τους ανοίγοντας νέα παράθυρα στη γνώση.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω πολύ τις Εκδόσεις Καλέντι, ειδικά τους Αλέξανδρο και Κέλλυ Καλέντι, για τη φροντίδα της ελληνικής έκδοσης.

Εύχομαι το βιβλίο αυτό να φτάσει σε πολλά Ελληνόπουλα και να τους εμπνεύσει πανανθρώπινες αξίες και ιδανικά, θεμελιώδη στοιχεία μιας ανθρωπιστικής παιδείας.

ΜΑΡΙΑΝΝΑ Β. ΒΑΡΔΙΝΟΓΙΑΝΝΗ
Πρέσβυς Καλής Θελήσεως της UNESCO
Πρόεδρος του «Ίδρυματος Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ανοίξτε αυτές τις σελίδες για να εισέλθετε σε έναν κόσμο θάρρους και ελπίδας, όπου οι μαθητές μαθαίνουν για τις αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης και για το πώς και πού αυτές θεμελιώνονται στο διεθνές και εθνικό δίκαιο. Πέρα από τη θεωρία, στους μαθητές παρέχεται μια εργαλειοθήκη για δράση ώστε να μπορούν και εκείνοι να επιφέρουν αλλαγή στην τάξη, στην κοινότητα, στη χώρα και στον κόσμο που μοιραζόμαστε. Στόχος μας είναι κάθε μαθητής που κάνει χρήση αυτού του υλικού να εγκαταλείψει τον ρόλο του θεατή και αντ' αυτού να συμπράξει με τους ήρωες της εποχής μας ως υπέρμαχος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Σε έναν κόσμο όπου είναι κοινός τόπος το παράπονο για την έλλειψη ηρώων, πολύ συχνά ο κυνισμός και η απελπισία εκλαμβάνονται ως απόδειξη του θανάτου του ηθικού σθένους. Η αντίληψη αυτή είναι λανθασμένη. Άνθρωποι μεγάλης ανδρείας και ψυχικής δύναμης, ταγμένοι σε ευγενή σκοπό και με μακρά ιστορία προσωπικών θυσιών, κινούνται ανάμεσά μας σε κάθε χώρα του κόσμου. Πέρασα δύο χρόνια ταξιδεύοντας σε όλον τον πλανήτη για να πάρω συνέντευξη από 51 ανθρώπους από σχεδόν σαράντα χώρες και στις πέντε ηπείρους. Σε αυτές τις σελίδες και στο θεατρικό έργο του Ariel Dorfman θα βρείτε ανθρώπους η ζωή των οποίων είναι γεμάτη από εξαιρετικά επιτεύγματα γενναιοσύνης. Τους άκουσα να μιλούν για την ποιότητα και τη φύση του θάρρους και στις ιστορίες τους βρήκα ελπίδα και έμπνευση, το όραμα ενός καλύτερου κόσμου.

Πολλοί από αυτούς τους ήρωες διαμόρφωσαν την αντίληψή τους σχετικά με την καταστροφή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσα από προσωπικές εμπειρίες: απειλές θανάτου, φυλάκιση και σε κάποιες περιπτώσεις σωματική βλάβη. Παρ' όλα αυτά δεν πρόκειται σε καμία περίπτωση για κατάλογο θυμάτων. Αυτό που περισσότερο τους χαρακτηρίζει ως άτομα αλλά και όλους μαζί είναι το κουράγιο, που στέκει σύμμαχος της δυνατότητας και της αλλαγής. Όλοι τους μου μίλησαν με γοητευτική ευγλωττία για τους σκοπούς στους οποίους αφιέρωσαν τη ζωή τους και για τους οποίους ήταν πρόθυμοι να τη θυσιάσουν, από την ελευθερία του λόγου ως το κράτος δικαίου, από την προστασία του περιβάλλοντος ως την εξάλειψη της καταναγκαστικής εργασίας, από την πρόσβαση σε πόρους ως το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, από τα δικαιώματα των γυναικών ως τη θρησκευτική ελευθερία. Σαν άλλοι Μαντέλα, Γκάντι και Μαατάι των χωρών τους οι πρωτοπόροι αυτοί έχουν να επιδείξουν από κοινού ένα εντυπωσιακό ιστορικό επιτευγμάτων και μια βαθιά ικανότητα να πυροδοτήσουν αλλαγή.

Ο ίδιος ο λόγος των υπέρμαχων εγείρει θεμελιώδη ερωτήματα: γιατί άνθρωποι που αντιμετωπίζουν φυλάκιση, βασανιστήρια και θάνατο συνεχίζουν να αγωνίζονται, όταν οι πιθανότητες επιτυχίας είναι τόσο μακρινές και οι προσωπικές συνέπειες τόσο βαριές; Γιατί ενεπλάκησαν; Τι τους δίνει ώθηση να συνεχίσουν; Από πού αντλούν τη δύναμη

και την έμπνευσή τους; Πώς υπερβαίνουν τον φόβο; Πώς μετρούν την επιτυχία; Από τις απαντήσεις ξεπροβάλλει ένα πορτρέτο της δύναμης που έχει η ανθρώπινη αποφασιστικότητα απέναντι στην αδικία, ένα εμπυχωτικό πορτρέτο του τι σημαίνει «συμπάσχω». Οι φωνές αυτές είναι, πάνω απ' όλα, μια έκκληση για δράση, απολύτως αναγκαία, διότι οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συμβαίνουν συχνά υπό την κάλυψη της νύχτας σε απομακρυσμένα και σκοτεινά μέρη. Για πολλούς που υποφέρουν, η απομόνωση είναι ο χειρότερος εχθρός και η αποκάλυψη των θηριωδιών η μόνη τους ελπίδα. Οφείλουμε διεθνώς να στρέψουμε τους προβολείς στις καταπατήσεις και να διευρύνουμε την κοινότητα εκείνων που γνωρίζουν και που νοιάζονται για όσους υποφέρουν. Αυτό και μόνο είναι ίσως ικανό να σταματήσει μια εξαφάνιση, να ακυρώσει έναν βασιανισμό ή ακόμη, μια μέρα να σώσει μια ζωή. Μαζί με κάθε ιστορία υπάρχει ένας οδηγός πηγών με στοιχεία επικοινωνίας για τους υπέρμαχους και τις οργανώσεις τους, με την ελπίδα ότι εσύ, ο αναγνώστης, θα αναλάβεις δράση, θα ζητήσεις περισσότερες πληροφορίες, θα εμπλακείς. Όσο περισσότερο υψώνονται οι φωνές διαμαρτυρίας, τόσο αυξάνουν οι πιθανότητες της αλλαγής.

Ανατράφηκα με την ιουδαιο-χριστιανική παράδοση –ζωγραφίζαμε τους προφήτες μας στις οροφές και κλείναμε τους αγίους μας σε βιτρό. Όμως εδώ, στη Γη, άνθρωποι σαν κι αυτούς και αμέτρητοι άλλοι υπέρμαχοι είναι ζωντανά ανθρώπινα πλάσματα. Η αποφασιστικότητά τους, η τόλμη και η προσήλωσή τους μπροστά σε ακραίους κινδύνους παρακινούν κάθε έναν από εμάς να σηκώσουμε ψηλά τη δάδα για μια καλύτερη κοινωνία. Σήμερα είμαστε ευλογημένοι από την παρουσία ορισμένων ανθρώπων που αποτελούν δώρα Θεού. Είναι διδάσκαλοι που μας δείχνουν όχι πώς να γίνουμε άγιοι, αλλά πώς να γίνουμε ολοκληρωμένοι άνθρωποι. Και είναι αλήθεια πως αυτό το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, του Κέντρου Robert F. Kennedy για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, αναπτύχθηκε από παιδαγωγούς στους οποίους είμαστε βαθύτατα ευγνώμονες.

Ως Πρόεδρος του «Robert F. Kennedy Human Rights» θα ήθελα να εκφράσω τη βαθιά ευγνωμοσύνη μου στην Α.Ε. τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας κύριο Προκόπιο Παυλόπουλο για την υποστήριξή του και την παραχώρηση της αιγίδας του στο ελληνικό Πρόγραμμα "Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία".

Με βαθιά ευγνωμοσύνη ευχαριστώ για τη διαρκή υποστήριξη και καθοδήγηση την αγαπημένη μου φίλη κυρία Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη και όλους εκείνους που εργάστηκαν ακούραστα για την ελληνική προσαρμογή του Προγράμματος «Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία».

Ας προχωρήσουμε!

KERRY KENNEDY

Πρόεδρος του Κέντρου Robert F. Kennedy
για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΛΕΜΕ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ»

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία», του Κέντρου Robert F. Kennedy για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα [Robert F. Kennedy Human Rights], είναι μία πολύπλευρη παγκόσμια πρωτοβουλία που χρησιμοποιεί τις εμπειρίες θαρραλέων αγωνιστών απ' όλο τον κόσμο προκειμένου να εκπαιδεύσει μαθητές και άλλους σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και να τους παροτρύνει να αναλάβουν δράση. Τα ζητήματα που τίγονται κυμαίνονται από τη δουλεία και τον περιβαλλοντικό ακτιβισμό ως τη θρησκευτική αυτοδιάθεση και την πολιτική συμμετοχή.

Το πρόγραμμα «Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία» ξεκίνησε ως βιβλίο που συνέγραψε η Kerry Kennedy –το οποίο έχει ήδη μεταφραστεί σε έξι γλώσσες– και μεταφέρθηκε στο θέατρο από τον Ariel Dorfman. Τα πορτρέτα των υπερασπιστών των ανθρώπινων δικαιωμάτων από τον εκλιπόντα, βραβευμένο με Πούλιτζερ φωτογράφο Eddie Adams, που περιλαμβάνονται στο βιβλίο, έγιναν έκθεση που περιόδευσε σε περισσότερες από είκοσι πόλεις στις Ηνωμένες Πολιτείες μετά από τα εγκαίνιά της στην Corcoran Gallery of Art στην Ουάσινγκτον. Πλέον παρουσιάζεται σε τέσσερις ηπείρους.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τα ανθρώπινα δικαιώματα «Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία» έχει παρουσιασθεί σε εκατοντάδες χιλιάδες μαθητές στην Ασία, στην Αφρική, στην Ευρώπη και στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Υπό την αιγίδα του προέδρου Bill Clinton, το θεατρικό έργο *Speak Truth to Power: Voices from Beyond the Dark* [Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία: Φωνές πέρα από το σκοτάδι] έκανε πρεμιέρα το 2000 στο Kennedy Center. Το αμερικανικό Δημόσιο Τηλεοπτικό Δίκτυο [PBS] μετέδωσε για αυτό ένα ωριαίο βίντεο ενταγμένο στη σειρά του Μεγάλες Ερμηνείες [Great Performances Series].

Στο θεατρικό έργο πήραν μέρος πολλοί από τους σπουδαιότερους ηθοποιούς της Αμερικής όπως οι: Alec Baldwin, Matthew Broderick, Glenn Close,

Woody Harrelson, Kevin Kline, John Malkovich, Sean Penn, Vanessa Redgrave, Martin Sheen, Meryl Streep και Sigourney Weaver. Το έργο παρουσιάστηκε σε όλες τις Ηνωμένες Πολιτείες και έχει ερμηνευθεί από σπουδαίους ηθοποιούς στην Αθήνα, στη Βαρκελώνη, στη Γενεύη, στο Γιοχάνεσμπουργκ, στο Ελσίνκι, στο Κέμπ Τάουν, στη Μαδρίτη, στη Μάντοβα, στο Μιλάνο, στην Πνομ Πενχ, στη Ρώμη, στη Σεούλ, στο Σίδνεϊ, στη Φλωρεντία και στο Χονγκ Κονγκ. Αξιοσημείωτη ήταν μια παράσταση στην Ντόχα του Κατάρ, που μεταδόθηκε ζωντανά στο αραβικό ειδησεογραφικό δίκτυο Al Jazeera, στην οποία ανέγνωσαν κείμενα δέκα από τους δημοφιλέστερους ηθοποιούς και τραγουδιστές του αραβικού κόσμου. Το έργο έχει επίσης παρουσιαστεί από μαθητές σχολείων, σπουδαστές κολλεγίων, τοπικούς ήρωες, ακόμη και φυλακισμένους (σε μεγάλο θέατρο του Βουκουρεστίου ύστερα από πρόβες στις φυλακές).

Το πρόγραμμα «Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία» παροτρύνει κυβερνήσεις, ΜΚΟ, μεγάλα ιδρύματα και μεμονωμένους ανθρώπους να στηρίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και στρέφει την τόσο απαραίτητη προσοχή σε συνεχιζόμενες παραβιάσεις τους. Το πιο μακροπρόθεσμο κληροδότημά του ωστόσο είναι ότι καταδεικνύει την ικανότητα κάθε ατόμου να επιφέρει αλλαγή.

JOHN HEFFERNAN

Εκτελεστικός Διευθυντής

«Λέμε την Αλήθεια στην Εξουσία»